

Даалгъвран күүцэхмн

Коммунистическ партин болн Советск правительствин килмджд уин-гол седклэрн ханси, Хальмг таньгъчин куч-кблсчир, бийиннь өмн тэвгдсн эдл-ахун болн культурн тосхлтин элдү чинртэ төрмүдиг ик омгта кевэр, ик политическ бргмджтэгээр күүцэджд ноолджд йовцхана.

Мана таньгъчин куч-кблсчир, эврәннь эдл-ахугъан, культурн тосхлтан, эрдм-сургууян улм делгрүүлгээр бий деерән ик гүджрмг, чинртэ төрмүд дааджд авцхала.

КПСС-н ЦК-н июньск Пленумин шийдврмүдин некрвэр болхла, тер төрмүдиннь чинрнь нег улү бдлдлжәнә.

Одахн КПСС-н Хальмг таньгъчин комитетин гурвдгч пленум болла. Элдү гидг чинртэ, ик даалгъврта төрмүдәр тер пленум кур-күүндвр кедж, таньгъчин партийн организацин өмн, цуг мана олн куч-кблсчирин өмн, КПСС-н ЦК-н июньск Пленумин шийдврмүдәс иштэгээр эрк биш, цаг түдәлгө күүцәгдх зөвтә ямаран төрмүд бәәхинь болн мана колхозмуд болн совхозмуд эврәннь эдл-ахусан цааранднь улм хурдар бдлүлггээр ямаран даалгъврмуд авцхасн болна, тер тоотан ягджд күүцәджд йовцхана, эднә өмн ямаран төрмүд бәәх болна, тер тоотиг цугтагъинь зааджд темдгв.

Мана колхозмудин болн совхозмудин бий деерән авсн даалгъврмудас нег йилгәән ончтань—государствд эн джил 7 сай пуд буудя орулдж бгх болджд үгән бгцхäv.

Одгә цагт тәрә хаджд, хуралгәна кбдлмш таньгъчар делгүдән кегдә йовна. Эн кбдлмшиг түргәр, сәәнәр, ахр болзгт күүцәлгән, государствд орулдж бгх 7 сай пуд буудягән цаглань, үгдән күрч, дун урлар орулдж бглгән—мана таньгъчин цуг куч-кблсчирин эндрк бдрә эрки төрнө.

Нидн джиләр болхла, мана колхозмуд болн совхозмуд эн джил кесг холван деерәр кбдлцхäv. Эдл-ахуснь цуг альк нег халхарн болв чигн үзмджд стә болцхäv.

Машини-тракторн станцин бурдәмджиг оньгдарулсна учрар, эн джил мана колхозмуд техникәр сәәнәр агсгдв. Сән мелрлтә, дадмг кесг олн кадрмуд колхозмудин кбдлмшт орцхäv.

Бий деерән авсн даалгъврмудан кумн кевәр күүцәггәд, эдл-ахугъан бдлүлхин тблә цуг бәәсн чидл-күчәрн ноолджд йовцхах колхозмуд болн совхозмуд манд олн бәәнә.

Земдн района „Пролетарская победа“—күчтә колхоз. Эн колхоз эн джил 2 сай арс-

лньга шин техник хулджд авб. Тәрә-темс тәрсн газриннь агъунь 3000 гектар, 100 гектар газрт зер-земшин модд тәргдсн бәәнә. Виноград ургәалгән эн колхоз 300 гектар күргхәр седлжәнә. Кесг зун миньгән арслньга шин тосхлт делгрүлдв.

Яшалтинск района Ленинә нертә болн „Заветы Ильича“, „Новый мир“ колхозмуд, государствд мах орулдж бглгәнә брәл джилә зурагъан 104 процент күргджд күүцәцхäv. Үс орулдж бглгәнә зурагъан эдн бас күүцәцхәкв. „Новый мир“ болн „Заветы Ильича“—эн хойр колхозмуд 20 миньгъшаху гектар газрт тәрә хадчксн, 1,5 сай пуд буудя государствд орулдж бгх болад үгән бгчксн, терүгән күүцәхин тблә ик гидгәр шунджд кбдлжд йовцхана.

Эн джилин селәнә эдл-ахун цуг хамг кбдлмшин шинджәр болхла, Сарпинск района „Гигант“ колхоз 30-шаху сай арслньга орута болхмн. Хббдиннь тонь 80 миньгъ күрхмн. Эн колхоз кесг сай арслньга техник хулджд авб.

Приозерн района „Сарпа“ совхоз нидн джил 1,5 сай арслньга орута болла. Эн джилн кбдлмшин шинджәр хәләхлә эн совхоз бас зөвәр ик орута болм бнэгтә. Эдл-ахуд икәр ору бгдгн—торгән ноосн. Цеврәрн эн джиләк ноосн ниднәк дорхнь деер. Дундлад тоолхла, хбн болгънас 5,9 килограмм ноосн кирггджд авгдв.

Таньгъчин колхозмуд болн совхозмуд малдан хойр джилдән күрх хот белджд авлгяр зөвәр ик кбдлмш кецхäv. Ода деерән нег сайас үлү талан гектар газрт бвсн хадгджд одв. Өвс хадлгн ода бийнь делгүдән кегдә йовна. Зуг нег хоцрджд йовхнь—хадчксн бвсән хурадж овалджд авлгән. Урднь тасрхан уга гилтә орджасн хур, сүл цагт токтнад зөгсжд одв. Цуг район, колхозмуд болн совхозмуд, эн ним цагин саам олзлдж, бвс оваллгән шамладжд йовцхана.

Ори-нутгиннь өмн, эврәннь олн-әмтнд цугтаднь соньсхджд, батта үгән келжд бий деерән даалгъвр авна гисн наадна төр биш. Үгдән күрч тер даалгъврмудән күүцәлгән-эврәннь эдл-ахугъин цаарандк делгрлтин тблә ноолдлгән. Эн төр цуг мана партийн болн советск организацсин, профсоюзн болн комсомольск организацсин, цуг мана олн куч-кблсчирин эврәннь нерни тблә, таньгъчин экономикиг болн культуриг цааранднь улм делгрүлдж бдлүлхин тблә эрк биш күүцәх зөвтә төрнө.